



■ Ἐπὶ τῇ ἱερᾷ Μνήμῃ τοῦ Ὁσίου Ζωσιμᾶ τῆς Σιβηρίας († 24.10.1833)

## Ἡ διαφοροποίησις ἀπὸ τὴν σκέψι καὶ τὴν γραμμὴ τοῦ Γέροντος εἶναι ὀλέθρια γιὰ τὸν Ὑποτακτικὸ\*

**ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ** νὰ φθάσῃ κάποιος στὴν τέλεια πνευματικὴ γνῶσι, πρέπει πρῶτα νὰ περιτειχισθῇ διπλᾶ: μὲ τὴν Ταπείνωσι καὶ τὴν Σοφία.

Καὶ αὐτὸ τὸ διπλοῦν τείχος κτίζεται συνήθως μὲ ὑλικά τὶς δοκιμασίες καὶ τοὺς πειρασμούς.



Καὶ ὁ Γέρον Ζωσιμᾶς τῆς Σιβηρίας, ὁ ὁποῖος ἐκείνη τὴν περίοδο ἀσκήτεψε μὲ τὸν Γέροντά του π. Βασιλίσκο στὴν ἔρημο τῆς Λίμνης Λαντόγκα πλησίον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κόνεβιτς, ἔπρεπε νὰ δοκιμάσῃ ἕναν πειρασμὸ ἀκόμη.

Μέχρι τότε ὁ δαίμων τῆς κενοδοξίας δὲν εἶχε πολεμήσει δυνατά. Μὰ νὰ ποῦ ἤλθε ἡ ὥρα του. Τὸν ἐπλησίασε μὲ πανουργία ἀπὸ τὰ δεξιὰ καὶ ἔσπειρε στὸν νοῦ του λογισμοὺς χρωματισμένους μὲ εὐλογοφάνεια. Ὁ ἀγωνιστὴς τοῦ Χριστοῦ, ἀνύποπτος, τοὺς ἀποδέχθηκε.

Καὶ λέει στὸν συνασκητὴ καὶ Γέροντά του π. Βασιλίσκο:

– *Γιατί σπαταλάμε τόσο χρόνο στὸ ἐργόχειρο, καὶ μάλιστα στὸ μάζεμα βατόμουρων; Ἀφοῦ ὁ Κύριος μᾶς ἀξίωσε ν' ἀκολουθήσουμε τὸν ἐρημικὸ βίο, πρέπει νὰ περνᾶμε τὸν καιρὸ μας μὲ προσευχή, ἀνάγνωσι καὶ θεωρία τοῦ Θεοῦ. Οἱ Ἀδελφοὶ τῆς Μονῆς τὰ ἔχουν ὅλα, δὲν χρειάζονται τὰ ἐργόχειρά μας. Μὰ καὶ γιὰ τὰ βατόμουρα καὶ γιὰ τὰ μανιτάρια ὑπάρχουν τόσοι ἄλλοι. Γιατί νὰ κάνουμε καὶ ἐμεῖς αὐτὴ τὴν δουλειά;*

– *Ἡ ἀγάπη τοῦ Γέροντος καὶ τῶν Πατέρων, ἀποκρίθηκε νηφάλια ὁ π. Βασιλίσκος, μᾶς ἀπάλλαξε ἀπὸ τὴν ὑποχρέωσι τῆς διαμονῆς στὸ Μοναστήρι, μᾶς ἐχάρισε τὴν ἡσυχία καὶ μᾶς προμηθεύει ὅ,τι χρειαζόμεθα. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ καταβάλλουμε καὶ ἐμεῖς κάποιους κόπους γι' αὐτὰ ποὺ μᾶς δίδουν; Ἄλλωστε οἱ σωματικοὶ κόποι καὶ τὸ ἐργόχειρο εἶναι, ὅπως λέγουν οἱ Πατέρες, ἀπαραίτητα μέσα γιὰ τὴν πνευματικὴ προκοπὴ τοῦ Μοναχοῦ, καὶ μάλιστα τοῦ Ἐρημίτου. Ὅλοι οἱ ἅγιοι Ἀσκητὲς συνεδύαζαν τὴν προσευχὴ μὲ τὴν ἐργασία. Ἐκτὸς ἀπὸ αὐτά, πιστεύω ὅτι οἱ ἰδικές μου προσευχὲς δὲν εἶναι τόσο εὐάρεστες στὸν Θεό, ὅσο ἐκεῖνες ποὺ προσφέρουν οἱ Ἀδελφοί μου γιὰ μένα. Ὅταν λοιπὸν τρώγουν ἀπὸ τοὺς καρπούς τῶν κόπων μου καὶ εὐχώνται γιὰ τὴν ἁμαρτωλὴ ψυχὴ μου, εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ Κύριος θὰ μοῦ δείξῃ μεγαλύτερο ἔλεος.*

\* \* \*

**ΕΤΣΙ**, ὁ π. Βασιλίσκος ἀφιέρωνε καθημερινὰ ὀλίγο χρόνο στὴν συλλογὴ βατόμουρων καὶ μανιταριῶν, χωρὶς νὰ σταματᾷ καθόλου τὴν ἀδιάλειπτη ἐσωτερικὴ προσευχὴ. Κάθε Σάββατο, ποὺ τὰ ἔφερνε στὸ Μοναστήρι, ἡ χαρὰ καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη τῶν Πατέρων μεταμορφώνονταν πράγματι σὲ προσευχὴ γιὰ τὸ Γέροντα, ἡ ὁποία τὸν ἐνίσχυε στὸν ἀγῶνα του.

Ὁ π. Ζωσιμᾶς, ὡστόσο, ὄχι μόνο μὲ τὸ λογισμὸ κατέκρινε τὸν Γέροντα καὶ Πνευματικὸ του, ἀλλὰ καὶ κατὰ πρόσωπο κάποτε τὸν ἐπιτιμοῦσε, ὡς δῆθεν ἡσυχαστὴ ξεπεσμένο καὶ παρασυρμένο ἀπὸ τὶς μέριμνες.

Μὰ ὁ π. Βασιλίσκος δὲν ἔπαυε νὰ τὸν νουθετῇ καλοκάγαθα:

– *Μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Κυρίου, μπορεῖ κανεὶς νὰ προσεύχεται νοερὰ καὶ νὰ κρατᾷ τὸν νοῦ του στὸν Θεὸ ἀκόμα καὶ τὴν ὥρα ποὺ μαζεύει βατόμουρα. Δὲν εἶναι μόνο τὸ κελλὶ γιὰ προσευχὴ, μὰ καὶ τὸ*

*δάσος και τὸ χωράφι, ὅπου ἐργαζόμεθα. Καὶ ἀφοῦ τελειώσουμε τὴν ἐργασία μας, κλεινόμαστε πάλι στὸ κελλί μας καὶ συνεχίζουμε ἐκεῖ τὴν προσευχὴ μὲ περισσότερο ζῆλο, μετὰ τὸ ὠφέλιμο διάλειμμα τοῦ σωματικοῦ κόπου.*

Μὲ αὐτὲς καὶ ἄλλες παρόμοιες συμβουλὲς ὁ Γέροντας προειδοποιοῦσε τὸν π. Ζωσιμᾶ νὰ μὴν ἔχη ἐμπιστοσύνη στὴν κρίσι του, ἀλλὰ στὴν πείρα τῶν Ἁγίων Πατέρων, τοῦ Πνευματικοῦ του καὶ τῶν ἄλλων ἐμπείρων Ἀδελφῶν.

*– Ἐπίσης, πρέπει νὰ ρυθμίζουμε τὴν ζωὴ μας μὲ τέτοιο τρόπο, πρόσθετε, ὥστε νὰ εὐρίσκεται σὲ ἀρμονία μὲ τὶς συνθήκες καὶ τὸν τόπο, ὅπου ζοῦμε. Καὶ ἀφοῦ, ἔστω καὶ ὡς ἡσυχαστὲς, συνδεόμεθα πνευματικὰ μὲ ἓνα κοινοβιακὸ Μοναστήρι, ὀφείλουμε νὰ συμμετέχουμε κάπως στοὺς κοινούς κόπους. Ὑστερα, ὅπως ξέρεις, ὁ τόπος μας παράγει πάρα πολλὰ βατόμουρα. Ἄν δὲν τὰ μαζέψουμε, θὰ πᾶνε χαμένα, γιατί καὶ μεγάλη ἀπόστασι πρέπει νὰ διανύσουν οἱ Ἀδελφοὶ γιὰ νὰ ἔλθουν ἕως ἐδῶ, ἀλλὰ καὶ χρόνο δὲν ἔχουν, ἀπασχολημένοι καθὼς εἶναι μὲ τὶς μοναστηριακὲς διακονίες... Ζωσιμᾶ, πρέπει νὰ ἀποφεύγουμε τὴν κοσμικὴ ταραχὴ, ναί· ὄχι ὅμως καὶ τὶς μοναχικὲς ἐργασίες!*

\* \* \*

**«Ἐν τούτοις»**, σημειώνει ὁ π. Ζωσιμᾶς, «ἐγώ, ὁ ἄθλιος, ἔχοντας περισσότερη πίστι στὸ λογισμό μου παρὰ στὰ σωστὰ ἐπιχειρήματα τοῦ Γέροντος, ἔπαυσα νὰ πηγαίνω μαζί του γιὰ βατόμουρα. Κλεινόμουν στὸ κελλί μου, ἐνήστευα πρὸ αὐστηρά, προσευχόμεν καὶ μελετοῦσα πρὸ πολύ.

Μὰ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ... ἀσκητικοῦ μου ζήλου (ζήλου “οὐ κατ’ ἐπίγνωσιν”) καὶ τῆς θεληματάρικης πορείας μου, σὲ ἀσυμφωνία μὲ τὸν π. Βασιλίσκο, δὲν ἄργησαν νὰ φανοῦν:

**Ἄρχισα νὰ αἰσθάνωμαι τέλεια ἀδιαφορία γιὰ τὴν προσευχὴ καὶ γιὰ κάθε πνευματικὴ ἐργασία, σκοτισμὸ τοῦ νοῦ καὶ σύγχυσι λογισμῶν, κατάθλιψι, ψυχικὴ ἀποξένωσι ἀπὸ τὸ Γέροντα, συνείδησι ποὺ πνιγόταν κάτω ἀπὸ ἓνα τρομερὸ βᾶρος. Ἄρχισα νὰ κατάρρῶ καὶ νὰ ἀπελπίζωμαι.**

Ἄν τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ καὶ οἱ προσευχὲς τοῦ Γέροντος δὲν μὲ βοηθοῦσαν νὰ συνειδητοποιήσω τὸ σφάλμα μου, θὰ εἶχα πέσει σὲ τελεία πλάνη καὶ θὰ εἶχα ὀδηγηθῆ στὸν πνευματικὸ θάνατο. Διότι

κάποια στιγμή, ἐνῶ εὐρισκόμουν στὴν ἀξιοθρήνητη ἐκείνη κατάστασι, ὁ νοῦς μου σὰν νὰ φωτίστηκε. Ἡ καρδιά μου ἦλθε σὲ κατάλυσι. Ἐνα βίωμα συντριβῆς καὶ μετάνοιας μὲ κυρίευσε. Ἄρχισα νὰ κατακρίνω πικρὰ τὸν ἑαυτό μου. **Κατάλαβα πόσο ὀλέθρια εἶναι γιὰ τὸν ὑποτακτικὸ ἢ διαφοροποιήσις ἀπὸ τὴν σκέψι καὶ τὴν γραμμὴ τοῦ Γέροντός του.**

Σὲ λίγο ὁ π. Βασιλίσκος ἦλθε στὸ κελλί μου. Τοῦ ἔβαλα μετάνοια, ὠμολόγησα τὴν πλάνη μου καὶ τοῦ ἐζήτησα μὲ δάκρυα νὰ μὲ συγχωρήσῃ, πρᾶγμα ποὺ ἔκανε χαρούμενος. Καὶ τότε ἡ ζοφερὴ μου ψυχικὴ κατάστασις διαλύθηκε σὰν καπνός. Συνῆλθα τελείως. Στὴν καρδιά μου θρονιάστηκαν πάλι ἡ γαλήνη, ἡ χαρὰ, ὁ ζῆλος, ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ὑπακοὴ στὸν Γέροντα».



---

(\*) **Ἡγουμένης Βέρας Βερχόβσκυ**, *Γέροντας Ζωσιμᾶς τῆς Σιβηρίας (1767-1833)*, σελ. 83-86, ἔκδοσις Ἱερᾶς Μονῆς Παρακλήτου, Ὁρωπὸς Ἀττικῆς 1995. Ἐπιμέλ. καὶ διασκ. ἡμετ.